

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 164/18

Luksemburg, 6 listopada 2018 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-569/16 i C-570/16
Stadt Wuppertal / Maria Elisabeth Bauer oraz
Volker Willmeroth / Martina Broßonn

Spadkobiercy zmarłego pracownika mogą domagać się od jego byłego pracodawcy ekwiwalentu pieniężnego za coroczny płatny urlop, który nie został wykorzystany przez tego pracownika

Prawo zmarłego pracownika do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop jest bowiem przenoszone w drodze dziedziczenia na jego spadkobierców

Zmarli mężowie Marii Elisabeth Bauer i Martiny Broßonn byli zatrudnieni, odpowiednio, przez miasto Wuppertal (Niemcy) i przez Volkera Willmerotha. Ponieważ zmarli nie wykorzystali przed swoją śmiercią wszystkich dni corocznego płatnego urlopu, M.E. Bauer i M. Broßonn, jako ich jedyne następczynie prawne, zażądały od byłych pracodawców swoich małżonków ekwiwalentu pieniężnego za te dni. Miasto Wuppertal oraz V. Willmeroth odmówili wypłaty tego ekwiwalentu, w związku z czym M.E. Bauer i M. Broßonn wystąpiły do niemieckich sądów pracy.

Bundesarbeitsgericht (federalny sąd pracy, Niemcy), który rozpatruje te spory, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie w tym kontekście wykładni prawa Unii¹, zgodnie z którym każdy pracownik jest uprawniony do corocznego płatnego urlopu w wymiarze co najmniej czterech tygodni, a prawo to nie może być zastąpione wypłatą ekwiwalentu pieniężnego, z wyjątkiem przypadku, gdy stosunek pracy ulega rozwiązaniu.

Bundesarbeitsgericht przypomniał, że Trybunał orzekł już w 2014 r., iż śmierć pracownika nie powoduje wygaśnięcia jego prawa do corocznego płatnego urlopu².

Sąd ten zmierza jednak do ustalenia, czy dotyczy to również przypadku, gdy prawo krajowe – tak jak prawo niemieckie – wyklucza, by taki ekwiwalent pieniężny mógł wchodzić w skład masy spadkowej. Ponadto zauważa on, że cele prawa do corocznego płatnego urlopu, polegające na umożliwieniu pracownikowi odpoczynku oraz zapewnieniu mu okresu wytchnienia i wolnego czasu, nie są już możliwe do osiągnięcia, gdy dana osoba umiera.

W dzisiejszym wyroku Trybunał potwierdził, że zgodnie z prawem Unii śmierć pracownika nie powoduje wygaśnięcia jego prawa do corocznego płatnego urlopu. Ponadto uściślił, że spadkobiercy zmarłego pracownika mogą domagać się ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany przez niego coroczny płatny urlop.

W sytuacji, gdy prawo krajowe wyklucza taką możliwość, a tym samym okazuje się niezgodne z prawem Unii, spadkobiercy mogą powoływać się bezpośrednio na prawo Unii, i to zarówno względem pracodawcy publicznego, jak i pracodawcy prywatnego.

Trybunał przyznał, że śmierć pracownika skutkuje nieuchronnie tym, że nie może on już skorzystać z czasu odpoczynku i wytchnienia, które wiążą się z prawem do corocznego płatnego urlopu, do którego był on uprawniony. Jednakże aspekt czasowy stanowi tylko jeden z dwóch aspektów prawa do corocznego płatnego urlopu, które jest podstawową zasadą prawa socjalnego Unii i które

---

¹ Dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy (Dz.U. 2003, L 299, s. 9 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 5, t. 4, s. 381) oraz Karta praw podstawowych Unii Europejskiej.

² Wyrok Trybunału z dnia 12 czerwca 2014 r., Bollacke (C-118/13, zob. również komunikat prasowy [nr 83/149](#)).

zostało wyraźnie potwierdzone jako prawo podstawowe w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”).

Omawiane prawo podstawowe obejmuje również prawo do uzyskania wynagrodzenia podczas tego urlopu, a także, jako prawo współistotne temu prawu do corocznego „płatnego” urlopu, prawo do ekwiwalentu pieniężnego za coroczny urlop niewykorzystany do dnia ustania stosunku pracy.

Ten element finansowy ma charakter ściśle majątkowy i dlatego przeznaczony do wejścia w skład majątku danej osoby, w związku z czym jej śmierć nie może z mocą wsteczną pozbawić jej tego majątku, a w konsekwencji tych, którym przekazuje się go w drodze dziedziczenia, nie może pozbawić skutecznego korzystania z tego finansowego komponentu prawa do corocznego płatnego urlopu.

W przypadku, gdy nie jest możliwe dokonanie wykładni uregulowania krajowego (takiego jak rozpatrywane uregulowanie niemieckie) w sposób zgodny z prawem Unii, sąd krajowy, rozpoznający spór między następcą prawnym zmarłego pracownika a byłym pracodawcą tego pracownika, musi odstąpić od stosowania wspomnianego uregulowania krajowego i zapewnić, aby omawianemu następcy prawnemu przyznać na koszt tego byłego pracodawcy ekwiwalent pieniężny za coroczny płatny urlop nabyty zgodnie z prawem Unii, a niewykorzystany przez tego pracownika przed jego śmiercią.

Obowiązek ten spoczywa na sądzie krajowym niezależnie od tego, czy spór toczy się pomiędzy takim następcą prawnym a pracodawcą posiadającym status organu publicznego (takim jak miasto Wuppertal), czy pracodawcą prywatnym³ (takim jak V. Willmeroth).

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

---

³ Trybunał przypomniał w tym względzie, że dyrektywa nie może sama z siebie tworzyć obowiązków po stronie jednostki, takiej jak pracodawca prywatny, a zatem nie można się na dyrektywę – jako taką – powoływać przeciwko tej jednostce. Jednakże, jeśli chodzi o prawo do corocznego płatnego urlopu, w takim sporze można powoływać się na Kartę.